

ART

01 i 03. Miquel Barceló pintant *La imatge fantasma* al Colegio Arzobispo Fonseca de Salamanca. 02 i 04. Obres de l'exposició *L'arca de Noè*. UNIVERSITAT DE SALAMANCA

PERE ANTONI PONS
SALAMANCA

L'any 2018 serà el del 800 aniversari de la fundació de la Universitat de Salamanca. Per celebrar-ho, la institució ha posat sis espais de la ciutat (dues sales de dos palaus, una plaça, una capella i dos claustres) a disposició de Miquel Barceló, que hi ofereix la seva primera gran exposició a l'Estat des que el 2010 va omplir els CaixaForum de Madrid i Barcelona. La mostra, titulada *L'arca de Noè*, no és l'únic lligam entre l'artista i la universitat. Barceló també ha fet el logo commemoratiu de l'aniversari i a l'octubre serà nomenat doctor *honoris causa*.

Inaugurada dijous amb la presència de l'artista i, entre d'altres, de la vicepresidenta del govern espanyol, Soraya Sáenz de Santamaría, l'exposició consta d'una vuitantena d'obres, moltes de les quals recents i inèdites. El comissari de la mostra, Enric Junco, ha triat peces en tots els formats –pintures, escultures, dibuixos, ceràmiques...– “perquè els espectadors s'adonin que l'artista està en mutació constant”.

Com un pintor primitiu

Al *Hospederia Fonseca* és on hi ha més obres inèdites. Són natures mortes de gran format –tomàquets, magranes...– pintades sobre fons grocs o blau cel i d'un colorisme encès. Als antípodes d'aquest esclat cromàtic, també hi ha una petita selecció de les pintures blanques que Barceló ja va mostrar fa dos anys a la

seua galeria de Nova York, *Acquavella*. Són tan blanques que a simple vista fan pensar en una insòlita incursió per terrenys no figuratius, però una mirada més pacient hi detectarà elements habituals de la iconografia barceloniana: les ones de la mar, una sopa o una plaça de toros...

Després de descobrir l'art parietal, sobretot el de les coves de Chauvet, Barceló va canviar la seva visió de l'art i va reformular, primitivitzant-la, la seva creativitat. Ara ha portat el seu procés de primitivització un pas més enllà, pintant caps de cavalls i de bisons sobre teles plenes de protuberàncies, com parets d'una cova i com si els animals fossin vius i estiguessin a punt d'envestir qui els mira.

A la capella renaixentista del Colegio Arzobispo Fonseca, hi ha un dels plats forts de l'exposició. És *L'arca de Noè*, la pintura monumental de 4x6 metres que dona nom a la mostra i en la qual l'artista ha estat treballant els últims tres anys. Sobre un fons matèric de color blau, s'hi despleguen parelles de fruites,

Actual
L'exposició *L'arca de Noè* inclou obres recents i inèdites de Barceló

de verdures i d'aus, com una versió eminentment vegetal del tema bíblic. “És una obra que parla del poder salvador de la pintura”, diu Junco. L'acompanyen, al mateix espai, diverses peces grans de ceràmica, amb l'habitual iconografia zoològica de pops, ases i peixos.

**Tot s'esborrarà:
'La imatge fantasma'**

Si a *L'arca de Noè* Barceló presenta la pintura com una força preservadora de vida, a la performance *La imatge fantasma*, que el mallorquí ha fet aquests dies en tres ocasions al pati del Colegio Arzobispo Fonseca, la presenta com tot el contrari. Acompanyat pels músics Pascal Comelade i Iván Telefunken, l'artista mallorquí es val d'una tècnica japonesa –una llarga tela blanca on dibuixa amb aigua, la qual es torna negra com tinta i s'esborra a torsura que s'asseca– per parlar de la bellesa i el sentit sempre efímers de l'art.

Les obres més antigues en exhibició són vint-i-set del més d'un centenar d'aquarel·les que entre els anys 2001 i 2003 l'artista va preparar per a una edició de luxe de la *Divina Comèdia* de Dante Alighieri. La tria inclou dibuixos de l'Infern, del Purgatori i del Paradís, i permet constatar la capacitat de Barceló per, sense deixar de ser-hi fidel, apropiar-se d'un material aliè molt il·lustre. No és casualitat que el Paradís sembli un paisatge submergit, ni que Déu sigui retratat com un calamar gegant i translúcid.

Tres escultures públiques

La ironia sempre sol aparèixer en l'obra de Barceló. Dues obres exhibides a Salamanca proposen una aproximació irreverent al concepte d'escultura pública. Són una versió de color blanc de *Granelefantdret*, a la plaça Major de la ciutat castellana, i *El gran auricular*, al pati interior del Palacio Anaya, formada per quatre cossiols gegants un sobre l'altre, amb el del dalt de tot que tomba, flonjo, cap a un costat. L'escultura fa sis metres d'altura per quatre d'ample i és de poliuretà molt.

L'obra escultòrica més potent és, en tot cas, *14 allumettes*, catorze llums de bronze de prop de tres metres d'altura instal·lats al preciós claustre de l'Escuela de los Patios Menores. D'un antropomorfisme una mica giacomettiana, i envoltats de la pedra ocre i venerable del claustre, els llums formen un fascinant bosc de figures estrambòtiques però dignes, erosionades però resistents.